

obrazovanje stručnjaka za mentalno zdravlje

znamo li dovoljno
o suicidalnosti?

*Svaki drugi stručnjak za
mentalno zdravlje tijekom karijere
izgubi barem jednog pacijenta
zbog suicida.*

*Mnogi psiholozi, psihijatri i liječnici opće
prakse, bez obzira na svoje
iskustvo, navode da je rad
sa suicidalnim osobama
jedno od najstresnijih
područja njihova posla.*

cilj istraživanja

Ispitati kakvima stručnjaci za mentalno zdravlje procjenjuju svoje znanje i vještine za rad sa suicidalnim osobama, te s kakvim se teškoćama pritom susreću.

metoda

Sudionici. 230 polaznika različitih stupnjeva edukacije iz bihevioralno-kognitivnih terapija te akreditiranih bihevioralno-kognitivnih terapeuta iz različitih krajeva Hrvatske, od čega 203 psihologa, 15 psihijatar a i 12 liječnika drugih specijalizacija, prosječne dobi od 32.9 ± 7.30 godina.

Mjerni instrumenti. *Upitnik teškoća pri intervencijama kod suicidalnih ponašanja – verzija za psihologe i liječnike* (Rothes, Henriques, Leal i Lemos, 2014). Sastoji se od tri dijela: 1. profesionalne i sociodemografske karakteristike, 2. kontakt sa suicidalnim ponašanjima u kliničkoj praksi, te 3. procjena učestalosti različitih vrsta teškoća.

Postupak. Dio podataka prikupljen je grupno tijekom radionica, a dio individualno putem interneta.

rezultati

Samoprocjena kompetencija za rad sa suicidalnošću. Velik broj stručnjaka (93% psihologa i 60% liječnika) svoje obrazovanje za rad sa suicidalnim osobama percipira nedovoljnim. Gotovo dvije trećine psihologa i petina liječnika smatra da ne može identificirati suicidalnog pacijenta.

Obrazovanje za rad sa suicidalnim osobama. Svega 12 ispitanih psihologa (6%) te 4 psihijatra (15%) završili su tečaj iz područja suicidologije. 98% drži da je u edukacije namijenjene stručnjacima za mentalno zdravlje neophodno uvesti teme o procjeni suicidalnog rizika i tretmanu suicidalnosti.

Doticaj sa suicidalnim pacijentima. Tijekom dosadašnje prakse 54% sudionika je imalo doticaj sa suicidalnim ponašanjem.

Teškoće u radu sa suicidalnim pacijentima. Psiholozi relativno često doživljavaju tehničke poteškoće (nedostatak znanja, vještina, supervizije, specifičnih mjernih instrumenata itd.), povremeno emocionalne teškoće (uznemirenost, strah za pacijenta, nametljive misli o pacijentu itd.) i teškoće s pacijentovom obitelji i logistikom (nesuradljivost članova obitelji, nedostatak multidisciplinarnog tima itd.), dok su teškoće u komunikaciji i odnosu s pacijentom (razgovor o smrti, ljutnja na pacijenta, nedostatak empatije i sl.) rijetke.

Sa značajno više ukupnih, tehničkih i emocionalnih teškoća (svi $p < .05$) suočavaju se:

- školski/predškolski psiholozi u odnosu na klinički usmjerene psihologe,
- psiholozi u odnosu na liječnike, te
- stručnjaci s manje od 3 godine radnog staža u odnosu na one s 10 i više godina radnog iskustva.

zaključak

Edukacija stručnjaka za mentalno zdravlje ključni je društveni korak u prevenciji suicida. Međutim, tema suicidalnosti slabo je pokrivena na studijima pomagačkih zanimanja u Hrvatskoj. Stručnjaci, posebice psiholozi, vjeruju da im uvelike nedostaju znanja, vještine i praktične smjernice za rad sa suicidalnim osobama te osjećaju izrazitu potrebu za temeljitijom edukacijom iz ovoga područja. Uz formalni trening, preporučuje se da se u edukaciju uključi i priprema za psihološke posljedice koje suicid pacijenta ostavlja na stručnjaka za mentalno zdravlje.

*Dok ovo čitate, 3 osobe na svijetu će si
oduzeti život. Dvije od njih su se u zadnjih
mjesec dana javile stručnjaku za
mentalno zdravlje.*

*Broj onih koji će u ovom trenutku
pokušati suicid 20 je puta veći.*

bagarić branka
markanović dragana
jurman joško

